

Jakub Nowak

Inne

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia 16/1,
307-310

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Inne

Dr hab. Marek Pietraś, prof. nadzw., kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych, został powołany do Zespołu Integracyjno-Eksperckiego Nauk Społecznych przy Polskiej Akademii Nauk.

20 maja 2009 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, podczas którego **dr hab. Iwona Hofman, prof. nadzw.**, kierownik Zakładu Dziennikarstwa, została przewodniczącą II Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej.

Najlepsze prace dyplomowe na Wydziale Politologii

W lutym został rozstrzygnięty konkurs na najlepsze prace dyplomowe z zakresu politologii. Pierwsze miejsce zdobył mgr Marcin Pomarański za pracę *Współczesny fundamentalizm religijny*, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Edwarda Olszewskiego. Wyróżnienia otrzymali: mgr Tomasz Pasierbiak za pracę *Myśl polityczna Murray'a Rothbarda (1926–1995)*, napisaną pod kierunkiem dr. hab. Waldemara Parucha i mgr Leszek Wiatrowski za pracę *Krytyka sytuacji społecznej i politycznej w Polsce w twórczości hip-hop*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Ewy Maj, prof. nadzw.

Po raz pierwszy został także rozstrzygnięty konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu medioznawstwa i komunikacji społecznej. Konkurs wygrała mgr Ewa Głowińska za pracę magisterską *Mit Ameryki w kinie – idee i interpretacje*, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Jan Hudzika. Wyróżnienia otrzymali: mgr Tomasz Dryła za pracę magisterską *Sport w kulturze. Reprezentacje medialne*, napisaną pod kierunkiem prof. dr. hab. Jan Hudzika oraz mgr Katarzyna Brzoskowska za pracę licencjacką *Realizacja funkcji perswazyjnej na przykładzie reklamy prasowej*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Alicji Wójcik, prof. nadzw.

Sprawozdanie z wizyty pracowników Departamentu Ropy i Gazu Ministerstwa Gospodarki na Wydziale Politologii w dniu 1 kwietnia 2009 roku

W dniu 1 kwietnia 2009 roku Wydział Politologii UMCS w Lublinie gościł panów Rafała Milanda – zastępcę Dyrektora Departamentu Ropy i Gazu w Ministerstwie Gospodarki oraz Sławomira Sieradzkiego – Głównego Specjalistę w tym Departamencie, którzy przedstawili podstawy współcześnie realizowanej przez Polskę polityki energetycznej. Spotkanie zostało zorganizowane przez Zakład Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii UMCS, Przedstawicielstwo Regionalne Forum Młodych Dyplomatów w Lublinie oraz Koło Naukowe Stosunków Międzynarodowych. Zaproszeni goście w ramach prezentowanej na spotkaniu problematyki dużą uwagę poświęcili planom oraz projektom energetycznym służącym zmniejszeniu zależności importowej Polski od surowców energetycznych pozyskiwanych z dominującego obecnie źródła, czyli Federacji Rosyjskiej. Celem spotkania *Bezpieczeństwo energetyczne Polski, zagrożenia i szanse przeciwdziałania* im było zapoznanie studentów z rolą Ministerstwa Gospodarki w kształtowaniu polityki energetycznej Polski, zapoznanie uczestników spotkania z prowadzonymi przez Rzeczpospolitą Polską pracami i działaniami

w zakresie dywersyfikacji dostaw ropy naftowej oraz gazu ziemnego. Była to jednocześnie doskonała okazja do przeprowadzenia dyskusji nad sytuacją energetyczną Polski, zarówno w zakresie zidentyfikowania istniejących zagrożeń, jak i określenia sposobów im przeciwdziałania. W imieniu Wydziału Politologii UMCS gości przywitał prof. dr hab. Marek Pietraś – Kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii UMCS.

Na początku spotkania zaproszeni goście zaprezentowali strukturę bilansu energetycznego Polski, ze szczególnym uwzględnieniem roli węgla (w tym węgla kamiennego) jako najważniejszego surowca energetycznego. Kształt bilansu energetycznego Polski jest uwarunkowany historycznie, z uwagi na ściśle powiązanie polskiej gospodarki, w tym sektora energetycznego, z posiadanymi dużymi zasobami węgla kamiennego oraz brunatnego, przy czym struktura udziału poszczególnych nośników energii uległa w ciągu ostatnich kilkunastu lat zasadniczym zmianom. Było to efektem m.in. rozwijającego się sektora usług transportowych oraz zmniejszenia wydobycia węgla. Duże krajowe zasoby węgla wpływają na poziom samowystarczalności w zakresie wytwarzania energii, stąd też – jak słusznie zauważył dyrektor Miland – całkowite zaprzestanie wykorzystania tego surowca w przemyśle byłoby z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego Polski błędem. Taka sytuacja pozbawiłaby Polskę ważnego surowca energetycznego, co w konsekwencji naraziłoby krajową gospodarkę na zakłócenia w jej funkcjonowaniu, a tym samym całego państwa. Należy zauważyć, iż 90% energii elektrycznej produkowanej w Polsce pochodzi z elektrowni konwencjonalnych, w których podstawowym paliwem jest węgiel.

Charakteryzując strukturę zużycia energii pierwotnej w Polsce, zaproszeni goście zwrócili uwagę na niewielką rolę wykorzystywanych w Polsce odnawialnych źródeł energii. Pomimo podejmowania w tym zakresie stosownych działań rozwój energetyki odnawialnej wciąż napotyka wiele barier, które pojawiają się często przed przystąpieniem do realizacji inwestycji związanej z powstaniem odnawialnego źródła energii (np. brak możliwości przyłączenia danego źródła do sieci). Według pracowników Ministerstwa Gospodarki w przyszłości najbardziej rozpowszechnionym źródłem energii odnawialnej będzie energia produkowana z wykorzystaniem biomasy.

W celu pogłębienia zrozumienia przedstawianych kwestii zaprezentowane zostało również geograficzne rozmieszczenie zlokalizowanych w Polsce złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Największe z nich znajdują się w Polsce południowo-wschodniej w rejonie Karpat oraz północno-wschodniej na obszarze Nizy Polskiego. Nieco mniejsze tereny roponośne i gazonośne o znaczeniu przemysłowym występują na przedgórzu Karpat oraz w polskiej strefie ekonomicznej na Bałtyku. Prowadzone przez wiele lat prace poszukiwawcze nie przyniosły zadowalających rezultatów, co powoduje, że duża ilość konsumowanych w Polsce surowców musi być zaspokajana poprzez import, przy czym ze względu na posiadanie własnych złóż zależność od importu gazu jest mniejsza.

Dyrektor Miland zwrócił uwagę, że istotną rolę w zapewnieniu Polsce bezpieczeństwa energetycznego odgrywa posiadanie i sprawne funkcjonowanie infrastruktury naftowej i gazowej, na którą składają się m.in. sieci przesyłowe oraz magazyny. Najważniejszą rolę w transporcie ropy naftowej do Polski pełni rurociąg „Przyjaźń”. Dzięki tej magistrali możliwe jest zaopatrywanie polskich rafinerii w Płocku i Gdańsku oraz niemieckich w Schwedt i Spergau w niezbędny do ich funkcjonowania surowiec. Obok systemu transportu ropy naftowej funkcjonuje w Polsce jeszcze system magistrali produkcyjnych, który obejmuje trzy linie, łączące rafinerię w Płocku z bazami magazynowo-dystrybucyjnymi. Właścicielem

systemu jest Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” SA, które transportuje paliwa z Płocka w kierunku Poznania, Wrocławia oraz Warszawy, czyli miast o najwyższym zużyciu surowców.

W aspekcie gazu ziemnego najważniejszym gazociągiem jest międzynarodowa magistrala tranzytowa Jamał-Europa Zachodnia, która umożliwia Polsce import surowca z Federacji Rosyjskiej. Na mocy porozumienia pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Rosją z 1993 roku zakładało docelowo budowę dwóch nitek gazociągu, jednakże jak dotąd nie podjęto decyzji o budowie drugiej z projektowanych magistrali. Jak zauważyli zaproszeni goście, ponad 90% gazu ziemnego tłoczonego tym gazociągiem jest dostarczana do odbiorców w Niemczech, natomiast pozostała niewielka część surowca trafia do polskich odbiorców poprzez punkty zdawczo-odbiorcze we Włocławku oraz Lwówku Wielkopolskim. Ważną rolę w całym systemie logistyki przesyłu surowców odgrywają połączenia międzysystemowe. Takie punkty pomiarowo-rozliczeniowe funkcjonują na granicy Polski z Białorusią, Ukrainą oraz Niemcami. W celu dywersyfikacji kierunków dostaw surowców do Polski niezbędna jest budowa nowych oraz rozbudowa już istniejących sieci przesyłowych (gazociągów). System przesyłowy gazu ziemnego składa się z dwóch podsystemów, których funkcjonowanie jest uwarunkowane rodzajem transportowanego surowca. System gazu zaazotanego zasilany jest gazem krajowym ze złóż zlokalizowanych na obszarze Niżu Polskiego i dostarcza surowiec na teren zachodniej części Polski. Dominującą rolę w krajowym bilansie gazowym odgrywa drugi z systemów – system gazu wysokometanowego, który swoim zasięgiem obejmuje niemal cały obszar Polski. Gaz, który zasila ten system, pochodzi zarówno z wydobycia krajowego (złoża zlokalizowane są w południowej Polsce), jak i z importu. Jak zauważył dyrektor Miland równie ważnym elementem infrastruktury energetycznej w Polsce jest istnienie odpowiedniej ilości podziemnych magazynów gazu o odpowiedniej wielkości, które dają szansę na elastyczne reagowanie na pojawiające się sezonowe niedobory surowca. Tym bardziej, że zapewnienie ciągłości dostaw jest jednym z elementów bezpieczeństwa energetycznego państwa, bez którego jego prawidłowy rozwój jest zagrożony. Dzięki szczegółowemu omówieniu infrastruktury naftowej i gazowej uczestnicy spotkania uzyskali niezbędną wiedzę o sytuacji energetycznej Polski.

Zaproszeni goście w czasie spotkania scharakteryzowali zagraniczne inwestycje polskich rafinerii. Wskazali przy tym całkiem różne strategie rozwoju Grupy Lotos, jak i Grupy Orlen. PKN Orlen dąży do zwiększania zdolności przerobowych poprzez zakupywanie kolejnych rafinerii (np. litewska rafineria AB Mažeikiu Nafta). Natomiast Grupa Lotos inwestuje w pion poszukiwawczo-wydobywczy, m.in. poprzez włączenie do spółki przedsiębiorstwa Petrobaltic wydobywającego surowce z Morza Bałtyckiego oraz zakupienie na szelfie Morza Norweskiego złóż roponośnych i gazonośnych. Jak zauważyli pracownicy Ministerstwa posiadanie przez spółkę naftową własnych złóż jest niezwykle korzystnym przedsięwzięciem, bowiem wpływa na wzrost kapitalizacji przedsiębiorstwa.

W dalszej części spotkania zostały zaprezentowane projekty energetyczne służące dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski. Według zaproszonych gości niezwykle istotna wydaje się realizacja projektu budowy terminalu LNG na polskim wybrzeżu w Świnoujściu. Polska znaczną część zapotrzebowania na ropę naftową i gaz ziemny sprowadza z zagranicy, przy czym w imporcie dominuje transport rurociągowy. W niewielkim jak dotąd stopniu jest wykorzystywany transport morski. Zatem wspomniana inwestycja umożliwi dostarczenie do kraju gazu ziemnego drogą morską, co pozwoli zróżni-

cować źródła importu. Według pracowników Ministerstwa zakończenie budowy terminalu planowane jest na 2014 rok, a przy jego realizacji – jak podkreślił Sławomir Sieradzki – dużą rolę będą odgrywać środki pozyskane z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Narodowa Strategia Spójności 2007–2013.

Obok budowy terminalu LNG również istotną inwestycją mającą na celu zróżnicowanie źródeł dostaw gazu ziemnego do Polski jest projekt gazociągu Baltic Pipe, będący częścią budowanego systemu Skanled. Wspomnianym gazociągiem ma popłynąć surowiec z szelfu norweskiego do południowej Norwegii oraz do Szwecji i Danii, a poprzez Baltic Pipe połączyć polski system przesyłowy z duńskim. W realizację tego przedsięwzięcia zaangażowało się Polskie Przedsiębiorstwo Gazowe i Naftowe SA, przy czym problemem w jego budowie jest, tak jak w przypadku projektu przedsiębiorstwa rosyjsko-niemieckiego North Stream, zalegająca na dnie Morza Bałtyckiego broń chemiczna, będąca pozostałością po II wojnie światowej.

Ponieważ w Polsce z każdym rokiem rośnie zapotrzebowanie na olej napędowy, a zdolności przerobowe krajowych rafinerii są niewystarczające do pokrycia tego zapotrzebowania, stąd też istnieje konieczność importu. Właśnie w tym aspekcie – jak zwrócił uwagę Rafał Miland – jest możliwość nawiązania bliskiej współpracy z Białorusią. Prowadzone są obecnie rozmowy na temat budowy rurociągu produktowego z Białorusi do bazy paliwowej w Małaszewiczach.

W aspekcie zmniejszenia zależności od dostaw ropy naftowej z Rosji kluczowym projektem jest ropociąg Odessa-Brody-Płock-Gdańsk. Celem planowanej magistrali jest połączenie zasobnego w surowce energetyczne Morza Kaspijskiego z Morzem Bałtyckim, a więc dostarczenie do Europy surowców z pominięciem Rosji. Inwestycja wpisuje się w element budowy Euroazjatyckiego Korytarza Transportu ropy naftowej. Trasa rurociągu miałaby biec z Azerbejdżanu przez Gruzję i Ukrainę do Polski. Kluczowym elementem tego projektu jest przedłużenie istniejącego już rurociągu Odessa-Brody do polskiej rafinerii w Płocku, a dalej do Gdańska i funkcjonującego tam terminalu naftowego. Projekt przedłużenia rurociągu ma być dofinansowany ze środków pochodzących z Unii Europejskiej. Jak podkreślił dyrektor Miland wspomniana inwestycja jest w trakcie realizacji i w niedługim czasie powinny zapaść decyzje decydujące o zasadności budowy rurociągu.

Mgr Michał Paszkowski

Zebrał Jakub Nowak